

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Referanse

2012/1337-KJEHØ

Dato

09.03.2012

Utdanningsmelding Institutt for økonomi

1. Generell omtale av studietilbudet ved instituttet

Gi en vurdering av det samlede emnetilbudet, inkludert videreutdanning. Faglige prioriteringer og eventuelle forslag til endringer i studieprogramporteføljen må omtales, sammen med eventuelle planlagte tverrfaglige satsninger.

1. Antall emner fordelt på nivå				
	2008	2009	2010	2011
Bachelor	19	20	18	18
Master	15	15	14	13

Både emne- og studieprogramtilbudet ved Institutt for økonomi har vært relativt stabilt i omfang de siste årene. Instituttet har imidlertid en del emner som går uregelmessig, så den emneporteføljen som til en hver tid faktisk undervises, vil variere noe fra semester til semester.

Det ble i 2011 planlagt og/eller opprettet tre nye emner på masternivå. Dette var ECON343 – Empirisk forskningsdesign, ECON364 – Corporate finance og ECON370 – Experimental economics. I tillegg blir ECON218 – Næringsstruktur og internasjonal handel, vårsemesteret 2012, gitt for første gang på flere år.

Det er også planlagt et praksisemne på 20 studiepoeng for studentene på profesjonsstudiet. Dette vil bli kommentert under punkt 5. I tillegg til dette vil bachelorstudentene ved instituttet kunne delta på praksisemnet til institutt for sammenliknende politikk.

2. Kvalitativ omtale av studie- og studentstatistikk

Gi en vurdering av resultatoppnåelse for 2011, utviklingstrekk og avvik av særlig betydning, og vurdering av ambisjonsmål for 2012.

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

Institutt for økonomi
Telefon 55589200
Telefaks 55589210
post@econ.uib.no

Postadresse
Postboks 7802
5020 Bergen

Besøksadresse
Fosswinckelsgt. 6
Bergen

Saksbehandler
Kjetil Stavø Høvig
89226

2. Gjennomføring og frafall for nye studenter H 2011¹					
Program	Nye studenter Høst 11	Registrert Vår 12	Permisjon	Overgang	Sluttet
ÅRSV-SØK	33	24		1	8
BASV-SØK	94	84		1	9
BASV-POLØK	24	21		2	1
MASV-SØK	16	13	1		2
PROF-SØK	28	26	1		1

Andelen studenter som faller fra i løpet av første semesteret er relativt liten. Det største frafallet er på det ordinære bachelorprogrammet. Vi har imidlertid, selv etter frafall i første semester, flere studenter på alle programmene enn vi har studieplasser, med unntak av det ordinære masterprogrammet. I tillegg er prosentvis frafall omtrent det samme for alle studieprogrammene. Vi er derfor tilfreds med disse tallene.

På det ordinære masterprogrammet har vi ved de to opptakene i 2011 hatt lavere opptakstill enn det vi ønsker. I 2011 hadde vi for første gang et eget rekrutteringsmøte for masterprogrammet vårt. Dette blir videreført i 2012, men med et mer omfattende opplegg. I tillegg til staben er også fagutvalget ved instituttet involvert i dette.

3. Studiepoengproduksjon pr student		
Nivå	<i>Studiepoeng pr student 2010</i>	<i>Studiepoeng pr student 2011</i>
ÅRSV-SØK	39,1	37,1
BASV-SØK	41,0	39,7
BASV-POLØK	44,2	44,1
MASV-SØK	39,8	43,9
PROF-SØK	40,4	41,0
SUM	40,9	40,9

Den samlede studiepoengproduksjonen per student for instituttet er stabil fra i 2010, og er fremdeles på fakultetets måltall (41). Det er en nedgang på bachelorprogrammet i samfunnsøkonomi, mens det på både masterprogrammet og profesjonsstudiet er en økning i studiepoengproduksjonen per student. Økningen på masterprogrammet henger til en viss grad sammen med økt kandidatproduksjon.

Det er vanskelig å trekke frem sikre forklaringer på hvorfor studiepoengproduksjonen varierer fra semester til semester. Lav produksjon på årsstudiet kan forklares med at dette ikke er et gradsgivende program.

En forklaring på at studiepoengproduksjonen på bachelorprogrammet er på det nivået det er, kan være at en del av våre bachelorstudenter bruker deler av eller alle de frie studiepoengene ved Norges Handelshøyskole eller Høyskolen i Bergen.

¹ Tallene i tabell 2 er tall for studenter tatt opp ved ordinært opptak via samordna opptak. Studenter som har søkt intern overgang til programmene er utelatt.

4. Kandidatproduksjon		
Nivå	<i>Kandidater 2010</i>	<i>Kandidater 2011</i>
BASV-SØK	63	52
BASV-POLØK	3	7
MASV-SØK	23	31
PROF-SØK	6	5
Sum	95	95

Den totale kandidatproduksjonen ved instituttet for 2011 er lik som for 2010.

Imidlertid er det en nedgang på bachelorprogrammet. Det er imidlertid enkelte faktorer som gjør disse tallene noe usikre. Blant annet er det slik at en del av våre studenter velger å ta siste delen av bachelorgraden ved andre universitet eller høyskoler. Enten ved utveksling eller ved å hospitere ved norske institusjoner. Dersom disse fullførte de siste emnene de trengte i 2011, men ennå ikke har søkt om å få disse godkjent hos oss, vil de likevel få utskrevet vitnemål for 2011. Det er derfor grunn til å tro at de reelle tallene for kandidater i 2011 er noe høyere enn det som framgår av tabell 4.

Det har vært en økning på 8 kandidater på masterprogrammet fra 2010. Dette er vi tilfreds med. Et tiltak som ble iverksatt i 2011, var at ingen masterstudenter fikk registrere seg i Studentweb for et femte semester uten først å ta kontakt med studiekonsulent og veileder.

Kandidatproduksjonen på profesjonsstudiet er fremdeles svært lav. Tiltak for profesjonsstudiet blir kommentert i punkt 5.

3. Oppfølging av universitetsstyrets og fakultetets mål og prioriteringer 2011

Instituttene bes i dette punktet omtale noen av universitetsstyrets og fakultetets prioriterte satsingsområder.

- *Kvalitet i utdanning – forståelse av kvalitetsbegrepet, tiltak for å fremme kvalitet*

Institutt for økonomi ønsker å tilby utdanning som holder samme kvalitet som samfunnsøkonomiutdanninger det er naturlig å sammenligne seg med nasjonalt og internasjonalt. Dette legger klare føringer på sentrale elementer som må være tilstede i utdanningen. Samtidig er det viktig å tilby mange valgmuligheter. Utviklingen i faget må også gjenfinnes i undervisningstilbudet. Totalt gjenspeiles dette i det store antall emner som undervises ved instituttet.

- *Studiegjennomføring på bachelornivå*

Det ordinære bachelorprogrammet ved instituttet har 68 studieplasser. I 2011 ble det uteksaminert 52 kandidater.

Tallene for politisk økonomi er imidlertid ikke tilfredsstillende. Dette vil bli kommentert noe videre under punkt 5.

- *Status for implementering av det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket*

Arbeidet med implementering av det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket er i rute. Mange av emnene har fremdeles ikke læringsutbyttebeskrivelser som samsvarer med rammeverket, men dette skal utarbeides i løpet av 2012.

- Tiltak for studentaktiv forskning²

Det ble i 2011 planlagt og opprettet to ordinære masterkurs der studentene aktivt får delta og prøvd seg på forskningsaktivitet. To av kursene blir kort kommentert under.

ECON370 – Experimental Economics: Kurset er et ordinært valgemenne på masternivå ved instituttet. Det gikk første gang høstsemesteret 2011. Som del av eksamen, skulle alle studentene planlegge, gjennomføre og skrive en rapport om et økonomisk eksperiment.

ECON343 – Empirisk forskningsdesign: Kurset er et ordinært valgemenne på masternivå ved instituttet. Tema i kurset vil variere fra semester til semester, men skal avspeile forskningsaktiviteten til foreleserne som underviser. Kursopplegget er delt i tre. En del undervisning i teori og metode. Deretter jobber studentene i grupper med å bringe et tema fra teoriplanet til en gjennomført empirisk analyse. Til slutt presenterer studentene analysene.

4. Generell kvalitativ presentasjon av resultat, planer, utfordringer:

- *Hovedfunn og oppfølging av gjennomførte program- og/eller emneevalueringer, programsensorrappporter, herunder også evaluering av nyetablerte studietilbud. Hvilke programmer og emner skal instituttet etter planen evaluere i kommende periode? Har det vært gjennomført endringer i opplegg/ metode i evalueringsvirksomheten?*

Det blir gjennomført studentevalueringer av alle emner som blir undervist hvert semester. Opplegget for evalueringen har vært likt de siste årene. Det blir gjort ved at studentene fyller ut et spørreskjema på siste forelesning. Dette blir behandlet av seminarkoordinator ved instituttet som lager en rapport for hvert emne, samt en samlerrapport for alle kursene. Rapportene for 2011 viser at studentene jevnt over er godt fornøyd med undervisningen ved instituttet.

Etter ønske fra studentene, har vi forsøk med bruk av referansegruppe som evalueringsmetode på et kurs vårsemesteret 2012. Dette er ECON218 – Næringsstruktur og internasjonal handel.

- *Vurdering av læringsmiljøet; fysiske rammevilkår, studentarbeidsplasser, akademisk og/ eller sosial integrering, studentmedvirkning. Har det vært gjennomført, eller planlegges det tiltak for bedret faglig/sosial integrasjon? Spesielle utfordringer i undervisningslokaler og -utstyr?*

Når det gjelder fysiske forhold, så er det en del utfordringer med inn klimaet på lesesalsplassene til masterstudentene ved instituttet. Det blir for varmt om sommeren og for kaldt om vinteren. Dette er meldt videre til EIA.

- *Vurdering og sensur*

---

² Se 09/8682. Definisjon studentaktiv forskning: *Studentaktiv forskning er eit vidt omgrep som omfattar det å bli eksponert for forskning, å driva med eiga forskning, å bli rekruttert til forskingsprosjekt og å ha forskingsbasert undervisning. Formålet med studentaktiv forskning er at alle studentar på alle nivå skal ha innsikt i kva forskning er og korleis forskingsprosessane føregår. Studentar skal allereie frå første studieår ha eit aktivt forhold til faget sitt, og ha innsikt i forskinga innafør sitt fagmiljø. Forskinga skal vera ein naturleg del av undervisninga.*

- ✓ Bruk av ulike vurderingsformer i forhold til bachelor og mastergradens læringsutbytte

De aller fleste emner ved institutt for økonomi har fire timers skriftlig skoleeksamen som eneste vurderingsform. Slik læringsutbyttetekstene er formulert, er det samsvar mellom læringsutbyttet til studieprogrammene og det studentene faktisk blir prøvd i.

Når det gjelder gjennomføring av eksamen, ønsker instituttet å påpeke at eksamensperioden kommer for tidlig i semesteret. Dette gjelder begge semestre, men er mest presserende i høstsemesteret. Vi viser til Universitets- og høyskoleloven §3-8 (1), at «Studieåret er normalt 10 måneder». I 2011 var studieåret for studentene på bachelornivå 34 uker (19+15), og for masternivå 35 uker (20+15).³ Dette er langt under 10 måneder. Det bør derfor gis anledning til å presse eksamensdatoene mot slutten av semestrene.

- ✓ Kvalitetssikring av eksamensoppgavetekster

Eksamensoppgavetekstene blir levert fra faglærer til eksamenskonsulent ved instituttet. Alle tekstene blir deretter lagt inn i malen for eksamensoppgaver, skrevet ut og levert tilbake til faglærer for korrekturlesing. Etter dette blir oppgaveteksten sendt til fakultetet.

- ✓ Gi en kort redegjørelse for bruken av ekstern sensur, jamfør UH-loven § 3.9 og UiBs kvalitetshåndbok og grads- og studieforskrift

Alle emner på lavere nivå, med unntak av ECON290 – Bacheloroppgave, blir rettet av ekstern sensor. På masternivå blir det brukt ekstern sensur på ca. halvparten av emnene. Alle masteroppgaver blir sensurert både av intern og ekstern sensor.

- *Internasjonalisering:*

- ✓ Hva er instituttets innsatsområder innen internasjonalisering i henhold til egne plan- og strategidokumenter?
- ✓ Hvordan sikres faglig forankring av utvekslingsavtalene?
- ✓ Planer for en tettere kobling mellom forskning og utdanning i internasjonaliseringsarbeidet

Instituttet har gode tall både på innreisende og utreisende studenter. Den faglige forankringen av utvekslingsavtalene sikres gjennom gode rutiner for forhåndsgodkjenning og endelig godkjenning av alle utvekslingsopphold fra studenter ved instituttet.

- *Innspill til oppfølging av Handlingsplan for UiBs internasjonale virksomhet*
- *Etter- og videreutdanning*

Institutt for økonomi har fagansvaret for helseøkonomidelen av den erfaringsbaserte mastergraden i helseledelse.

5. Oppsummering

Hva er hovedutfordringene for utdanningsvirksomheten basert på erfaringene fra 2011, og hva ønsker instituttet å prioritere spesielt framover?

---

³ Dette er beregnet ut fra dato for siste eksamen i kursene på bachelor- og masternivå. Studieåret er regnet fra første uke med ordinær undervisning. Informasjonsuken i begynnelsen av hvert semester er trukket fra.

Utdanningsvirksomheten ved institutt for økonomi fungerer, slik vi ser det, i all hovedsak godt. Vi har gode opptakstall, og fornøyde studenter. Det er imidlertid enkelte utfordringer som vi nå har tatt tak i, og vil jobbe med fremover.

Profesjonsstudiet: Profesjonsstudiet har de siste årene hatt gode opptakstall, men lider under stort frafall i løpet av studiet. Vi ønsker å få flere studenter til å fullføre programmet. En av diagnosene som er stilt på programmet, er at studenter som følger programmet har få «fordeler» av å følge det tette og arbeidskrevende programmet, sammenliknet med studenter på det ordinære bachelor- og masterprogrammet. I tillegg har instituttet en utfordring med å tilby denne studentgruppen tilstrekkelig valgmenytilbud.

Et av tiltakene som er planlagt iverksatt i løpet av 2012 for å imøtekomme disse utfordringene er et pilotprosjekt med et «praksisemne» på 20 studiepoeng for profesjonsstudentene. Dette vil bli tilbudt studenter i sitt syvende semester. Målet er både å styrke utdanningens relevans for arbeidsmarkedet, og å gi profesjonsstudiet profil i forhold til våre andre studieprogram.

Politisk økonomi: Bachelorprogrammet i politisk økonomi sliter også med for dårlig gjennomføringsrate. Det ble gjort endringer både i innføringskurset i politisk økonomi og bacheloroppgaven i løpet av 2011, og dette bør evalueres i 2012. Dette er en sak programstyret vil jobbe med.

Rekruttering: Opptakstallene til masterprogrammet i samfunnsøkonomi var dårligere enn forventet både ved vår- og høstopptaket i 2011. Med bare 24 (16+8) søkere, var vi langt unna de 40 studentene vi har kapasitet til å ta opp i året. En av de viktigste oppgavene for utdanningssiden ved instituttet i 2012 og fremover vil derfor være å jobbe for å bedre rekrutteringen til master. Det første tiltaket som er planlagt er et mer omfattende rekrutteringsmøte i forkant av vårens masteropptak. Dette vil vi rette primært mot våre egne bachelorstudenter, men også andre potensielle studentgrupper.

På lavere nivå har vi foreløpig god rekruttering. Dette kan imidlertid endre seg, og instituttet vil også prioritere å jobbe med å rekruttere til lavere nivå.

Eksamen: Eksamen kommer for tidlig, både i høst- og vårsemesteret. Det bør jobbes med å utvide studieåret.

Vennlig hilsen

Espen Bratberg
instituttleder

Kjetil Stavø Høvig
førstekonsulent

